

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo

mesečno 25 Din

polletno 150 Din

celoletno 300 Din

za inozemstvo

mesečno 40 Din

nedeljska izdaja

celoletno v Jug.

slaviji 120 Din, za

inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopnarjevi ulici št. 6/III

Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni

pisma se ne sprejemajo. Uredništvo

telefon št. 2030, upravištvo št. 2328

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1 sloj, peti vrsta

maloglasji po 150

in 20, večji oglaš

nad 45 mm v širino

po 3 in 4 Din, v

uredniškem delu

vrstica po 10 Din

p. Pr. večjem o

narodu popust

izide ob 4 zjutraj

razen ponedeljka in

dneva po prazniku

Informativen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopnarjevi ulici št. 6/III

Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni

pisma se ne sprejemajo. Uredništvo

telefon št. 2030, upravištvo št. 2328

Po glasovanju v sobranju

Skoraj soglasno je sprejelo sobranje sofijske konvencije in celo velik del opozicije je glasoval za njih sprejem. In tudi demokrati in zemljedelci, ki so glasovali proti, so izjavili, da pozdravljajo konvencije in vsako zboljšanje odnosov z Jugoslavijo, da pa glasujejo proti samo zato, ker ne zaupajo vladi, da bo tudi v resnici imela moč in voljo konvencije izpeljati. Samo poslanci iz makedonske stranke so odkrito in odločno nastopili proti konvencijam, a ostali osamljeni, ker sobranje je brez ozira na njih ugovore sprejelo konvencije. Ta osamljenost makedoncev bi v rednih razmerah opravičevala k upanju, da bo sedaj bolgarska vlada tudi tako močna, da bo nastopila proti rovanju macedoncev in njih večnim atentatom ter predvsem kaznovala povzročitelje in izvršitelje zadnjih atentatov, kakor je povsem upravičeno zahtevala jugoslovanska nota.

Vlada g. Ljapčeva je to tudi obljubila in svojo obljubo deloma celo izvršila ter ustavila troje listov makedonstvušćih in izvedla številne aretacije. Kljub temu pa je upravičena bojazen »Narodne Obrane«, da bodo tudi te obljube, kot mnoge druge, ostale neizpolnjene. Tako pač pravijo izkušnje.

Je sicer sita vsa bolgarska javnost vsakodnevni pobojev in umorov, ki jih vrše makedonstvušćih pri belem dnevu sredi Sofije. Prav tako je ogorčena vsa bolgarska javnost, da se nikdar ne izlede izvršitelji teh atentatov. In kaj bi vse dali trgovci in bogati sloji, če bi bili že enkrat rešeni davkov, ki jih razpisuje vodja makedonstvušćih Vanče Mihajlov. Priznati je pa tudi še to, da je med bolgarsko inteligenco tudi dosti ljudi, ki se upajo kljubovati celo terorju mihajlovistov, pa čeprav vedo, da vsakemu nasprotovanju sledi gotova smrt. Toda kljub vsemu temu je moč makedonske organizacije še nezlomljena, ker vse to ogorčenje, vse to obsojanje atentatov ne zaleže toliko, ko vedno pripravljeni in nabiti revolverji makedoncev. Ti so zadnje in sigurno sredstvo Vanče Mihajlova, z njimi je gospodar v makedonski organizaciji in z njimi ohranja svojo državo v državi. Država v državi pa je makedonska organizacija že dolgo vrsto let in dosedaj je še vedno padla vsaka vlada, ki se je upala resno upreti macedoncem. Ali so jo vrgli Macedonci potom svojega tiska, ali je padla vsled denarja, s katerim so odkupili Macedonci vladi večino, ali pa so strelji spravili s pota ljudi, ki so ovirali delo macedoncev. Vsa ta sredstva pa ima Vanče Mihajlov v svojih rokah.

Sofija ima celo kopo listov, a vsi so majhni in le z majhno naklado. Skoraj v vseh uredništvih so ljudje, ki so plačani od Mihajlova in ki skrbijo, da ne pride v list noben napad na macedonsko organizacijo. Samo list protogeristov, nič manj fanatičnih macedoncev, »Vardar« se je upiral Mihajlovu in v kratkem času so bili ubiti trije uredniki, a že preži smrt na ostale. »Bolgarski narod« g. Cankova je nekoč samo malo nastopil proti terorju makedonstvušćih, a od tedaj sprememba g. Cankova stalno 7 oboroženih ljudi, da ga zaščitijo pred atentatom.

Iz mladinskega macedonskega združenja, naraščajoče organizacije makedonstvušćih, dobiva Vanče Mihajlov vedno nove ljudi, ki so orodje v njegovih oklah. Potom svojih zvez skrbi za njih nameščence, s pomočjo svojih dobro plačanih agitatorjev jih vzgaja za svoje namene, da so vsak hip pripravljeni izvršiti povelje, ki ga dobe od šefa makedonskih teroristov. Cela garda mladih, energičnih in samozavestnih ljudi je odvisna od Vanče Mihajlova in zato njemu slepo pokorna.

Blagajna Vanče Mihajlova pa je vedno polna, ker ni treba drugo, da razpiše Mihajlov svoj davek in v par urah dobi znosili bogati meščani in trgovci milijone v njegovo blagajno. Vsi ti le predobro vedo, da Vanče Mihajlov ne čaka dolgo na denar in da so se že pripetili slučajji, ko je bil trgovec ubit, ker je prinesel šele po dveh urah denar. Denar pa je tudi v Bolgariji mogočen vladar, že celo pa, kadar prihaja tudi iz tujine, da ustreza delo makedonstvušćih ciljem tuje sile.

In zato je ostal Vanče Mihajlov in njegova organizacija še naprej država v državi in zato še ni nikjer dokaza, da bo mogla bolgarska vlada to stanje tudi v resnici odpraviti. Nastop poslanikov velesil je sicer bolgarski vladi in vsej javnosti jasno pokazal, da je res že skrajni čas, da se naredi terorju makedonstvušćih konec. Tui je verjetno, da članom bolgarske vlade osebno ne bi bilo nevšečno, če bi bili že enkrat rešeni večnih

Velikačen pogreb bana Laginje

Sožalje Nj. Vel. kralja - Žalno lice Zagreba - Slovo udanih Istranov

Zagreb, 21. marca. r. Danes popoldne ob 3 je Zagreb izkazal poslednjo čast mrtvemu banu dr. Laginji. Vse mesto je bilo v črnih zastavah, v ulicah koder je šel sprevod, so bili oviati kandelabri s črnim florom. Istotako so bile po teh ulicah vse trgovine zaprte ter je bilo ustavljeno vsako gospodarsko delo. Gost špalir naroda na levem in desnem hodniku je jasno pričal, koliko zanimanja vlada med našim narodom za delo in borbe umrlega bana Laginje.

Ze mnogo pred tretjo uro je bilo pred umetniškim paviljonom polno ljudi. Od strani tovarišev pokojnega bana so bili prisotni Persič, Bazala, Segvič, bivši minister Kovačević in mnogo drugih. Ko so istrski akademiki nesli krsto pred umetniški paviljon, jo je tam blagoslovil zagrebski nadškof dr. Ante Bauer. Pri obrednih svečanostih je zastopal vlado ban dr. Silović. Prisotni so bili pa tudi podban Stojanović in mnogi drugi visoki funkcionarji banske uprave. Njegov. Vel. kralja je zastopal sam armijski general Matič, vojsko pa je zastopal komandant mesta general Beli Marković. Za stol sedmorce je bil navzoč dr. Čimič z vsemi svetniki, upravno sodišče je zastopal dr. Milovan Zoričič. Dalje je bil navzoč rektor zagrebske

univerze dr. Belobrk, predsednik umetnostne galerije Manojlovič, zastopniki mestne občine z dr. Skuljem na čelu, šef higijenskega zavoda dr. Brnčić in veliko število zastopnikov gospodarskih in kulturnih organizacij Zagreba. Dalje je bilo videti v sprevodu ministra dr. Mate Drinkoviča, ki je bil velik prijatelj pokojnikov. Od bivših ministrov so bili navzoči dr. Zelko Mažuranič, dr. Živko Petričič, dr. Trumbić in mnogi drugi.

Čim je prišel armijski komandant general Matič, je v imenu Njeg. Vel. kralja izrazil prisotni rodbini velikega pokojnika sožalje. Nato se je odpela pesem »De profundis«, nakar je v imenu mesta Zagreba govoril župan dr. Srkulj, ki je začrtal značaj pokojnega Matka Laginje, kateri je kot mladi jurist pričel svojo kariero v Zagrebu. Toda kmalu je zapustil to svoje mesto ter se vrnil v Istro, kjer je z občudovanjem vredno vsemu deloval za naš zapuščen življenj v teh krajih. Matko Laginjo je bil dober Hrvat, dober Jugoslovian in dober Slovan. To se jasno vidi iz vsake poteze njegovega javnega dela.

Nato je govoril Ante Dukič, vpokojeni šolski nadzornik iz Istre. Jokajoč je svoj govor

večkrat prekinil. Končno je govoril pred umetniškim paviljonom še Kerubin Segvič v imenu drugov in somišljenikov pokojnika Matka Laginje.

Nato je krenila povorka skozi gost špalir zagrebskega ljudstva proti pokopališču. Na čelu sprevoda za križem je korakala policijska godba, za njo so nosili Istrijani velik venec spleten iz istrskega cvetja, na katerem je bila v zlatih črkah napisana le beseda »Istra«. Sledile so Istrijance v narodnih nošah, katere so nosile primorsko istrsko cvetje. Nato so se vrstili drugi venci, med katerimi se je opazil posebno venec istrskih stražnikov zagrebske policije. Sledili so zagrebski Istrijani, istrski delavci ter kmetje, ki so preko noči dospeli v Zagreb, da se udeležijo zadnje poti svoje velikega voditelja. Pred mrtvaškim vozom so nosili venec Njeg. Vel. kralja, za krsto je korakala rodbina, zastopnik kralja, vlade, banske uprave, minister Drinković, šef centralnega presbivoja iz Belgrada Milan Marjanović, pokojnikov prijatelji in zastopniki kulturnih društev. Sprevod je došel ob pol šestih na Mirogoj, kjer se je v imenu Istre poslovil od dr. Laginje dr. Brnčić, v imenu jugoslovanske matice pa dr. Živko Petričič.

Londonška konferenca brez Francozov

»Se ena taka konferenca, pa bomo imeli novo vojno!«

London, 21. marca. n. V dobro poučenih krogih se danes čuje, da je ameriška delegacija opustila vsako upanje za dosego sporazuma med petimi državami in da sedaj deluje na to, da bi se dosegel sporazum med tremi državami, če bi se MacDonaldu ne posrečilo, doseči kompromisno rešitev med Italijo in Francijo. Ta kompromisni predlog vpoštevata interese Italije, obenem pa tudi francoski predlog glede razmerja 6:5 med Italijo in Francijo. Od Francije se pričakuje odgovor prihodnji teden, medtem ko se z italijanske strani že sedaj čuje, da Italija nikakor noče opustiti svoje zahteve glede paritete s Francijo, da pa je na drugi strani pripravljena, zvišati razliko tonaže med obema celokupnima brodogojema na 155.000 ton.

Pariz, 21. marca. n. Danes zapustita tudi mornariški minister Dumesnil in kolonialni minister Pietri londonsko konferenco. Pariški listi napovedujejo, da se niti Tardieu niti Briand ne bosta vrnila v London, če se način razpravljanja ne bo spremenil temeljito. »Echo de Paris« javlja, da je francoska delegacija radi omahljivega postopanja MacDonalda skrajno ogorčena, posebno tudi radi neke MacDonaldove izjave. Ta je baje dejal, da se more govoriti s Francozi samo tako,

kakor se govori z žensko, potem pa je vse dobro. List piše tudi o hudem spopadu med MacDonaldom in Snowdenom na zadnjem ministrskem svetu. Snowden je izjavil, da je namin, kako vodi MacDonald konferenco, popolnoma nemogoč. Snowden je pristavil: »Se ena taka konferenca, pa bomo imeli novo vojno!«

Pariz, 21. marca. AA. Francoski minister zunanjih zadev Briand se je vrnil v Pariz, da bi mogel prisostvovati parlamentarni razpravi o Youngovem načrtu. Razprava o tem načrtu bo zaključena 6. aprila z glasovanjem. Predsednik francoske vlade Tardieu je včeraj izjavil, da je to potrebno zato, da bi mogla Francija mobilizirati prvo tranšo posojila meseca maja.

MacDonaldova izjava Grandiju

London, 21. marca. n. MacDonald je včeraj dal Grandiju pojasnila o svojih razgovorih s Tardieujem in Briandom ter mu je zagotovil, da Anglija ne namerava nobenega pritiska na Italijo ali Francijo, da bi sprejeli katerikoli gotov predlog. Tudi ne namerava po angleškem poslaniku v Rimu napraviti nobenega direktnega koraka pri Mussoliniju.

Češkoslovaška za versko svobodo

30 shodov v treh dneh proti preganjanju kristjanov v Rusiji

Praga, 21. marca. r. Polslužbena češkoslovaška agencija »Cepa« javlja: Mednarodni antibiljevištevski pokret zadnjega časa je zagrabil tudi Češkoslovaško. Javno besedo v tem gibanju ima katoliška cerkev. Antireligiozna kampanija v Sovjetski Rusiji je razburila cerkvene organizacije vse Evrope in je v češkoslovaških religioznih krogih protest proti preganjanju vere v Rusiji tem večji, ker se čuti češkoslovaški narod kot slovanski narod po krvi zelo blizu ruslenu. Po periodi, v kateri je na Češkoslovaškem zanimanje za Sovjetsko Rusijo padlo na ničlo, je prišel čas, da se je pažnja vse države zopet obrnila nazaj na to državo in posebno na dogodke, ki se v zadnjem času tam odigravajo.

V zadnjih dneh, posebno od nedelje dne 16. marca do srede, 19. t. m. so se vršili na Češkoslovaškem mnogoštevilni protestni shodi proti preganjanju vere v Sovjetski Rusiji. Ti shodi se niso vršili le v velikih mestih, nego tudi v malih krajih. Centralni organ češkoslovaške katoliške stranke »Lydové listy« prinaša poročilo o 20 antikomunističnih shodih in o 10 protestnih skupščinah.

V velikem katoliškem centru v Olomucu se je vršilo protestno zborovanje v največji mestni dvorani v Narodnem domu. Na nekaterih krajih so skušali komunisti motiti protestna zborovanja, toda nikjer niso imeli uspeha. Dne 18. marca so priredili katoliški delavci v Pragi velik miting na »Slovanskem otoku« v dvorani, v kateri je prostora več tisoč ljudi. Med mnogoštevilnimi govorniki je tu nastopil tudi praški nadškof dr. Kordač. Njegov govor so skušali navzoči komunisti večkrat prekiniti in so vrgli v dvorano smrdljive bombe. Policijski organi so pa kmalu napravili red. Shod je trajal od 7 do 11 zvečer.

Dne 17. marca je češkoslovaški odsek mednarodne antikomunistične lige priredil veliko protisovjetsko zborovanje. Govoril je predsednik češkoslovaškega odseka te lige Sebek, poslanec Hlinka, češki pravoslavni škof Gorazd itd. Slovaški poslanec Šalat je protestiral proti komunističnemu nasilju v Rusiji. Odločno je nastopila Češkoslovaška proti komunističnemu brezboštvu.

ne bo njih moč ostala intaktna, temveč da bo vladni nastop v resnici oslabil njih pozicijo. Zato pa tudi ni mogoče od te zahteve odstopiti, ker drugače ne bo miru na Balkanu. Iz istega vzroka pa tudi ne more še zadovoljiti glasovanje v obranju, temveč mu mora slediti še drugo glasovanje, s katerim bo udarjena vsa organizacija makedonstvušćih. Tako glasovanje pa mora pripraviti bogarska vlada in šele potem bo izvedba sofijskih konvencij zajamčena.

Francoski dan bo 8. IV.

Belgrad, 21. marca. AA. Danes popoldne je bil sestanek za organizacijo francoskega dne za nabiranje prispevkov za poplavljenice v Južni Franciji. Za ta dan je določen 8. april t. l.

Sestanku so prisostvovali zastopniki raznih društev ter tudi patriarh Dimitrije ter vrhovni rabin dr. Alkalaj. Radi pomanjkanja časa sta se oprostila zagrebski nadškof dr. Bauer in reis ul ulema dr. Čaušević, ki sta brzojavno pristala na članstvo v častnem komiteju. Od banov, ki so najbližji, se je udeležil sestanka ban Donavske banovine Radoslav Dunjič, dočim so ostali bani brzojavno sprejeli članstvo v častnem komiteju. Za predsednika odbora je bil izvoljen dr. Cedo Mihajlovič, minister narodnega zdravja v poklju. Dr. Mihajlovič je ugotovil, da ni treba razlagati, s kakšnimi čustvi je sprejelo naše prebivalstvo vesti o nesreči v južni Franciji, pa je nato opozoril na primer Francije, ki nas je podpirala tedaj, ko je naš narod najbolj potreboval podpore. Prosil je prisotne, naj se takoj preide k razgovoru o organizaciji francoskega dne. Sklenilo se je, da se naj enostavno posnema, kar je Francija storila tekom svetovne vojne, s tem da je organiziral srbski dan v Franciji. Predvsem se bodo 8. aprila vršila predavanja v vseh šolah v državi, začeniši od osnovnih šol pa do univerz. V gledališčih bodo predstave. Sokolska društva, skavti, nogometne organizacije in ostala sportna društva bodo priredila tekme in slične prireditve. Prispevki se bodo oddajali preko društva Rdečega križa.

Plače nameščencev

soc. ministrstva

Belgrad, 21. marca. AA. Po novem zakonu o ustrojuju socialne in zdravstvene uprave določata § 13 in § 14 dodatke na plačo in penzijo. § 13 določa: Uradniki I. kategorije socialnih in zdravstvenih uprav sprejemajo mesečne dodatke na službo, in sicer: v 2 skupini 2700 Din, v 3a. 2120, v 3 1720, v 4a 1220, v 4 920, v 5 920, v 6 920, v 7 520, v 8 520, v 9 200.

Uradniki II. kategorije dobijo mesečni dodek: v 1. skupini 600 Din, v 2 450, v 3 300. Ta dodek sprejemajo tudi uradniki na razpoloženju. § 14 določa: Dodek na plačo se zaračuna v penzijo in sicer 50% po 20 letih, 60% po 25, 70% po 30 in 100% po 35 letih efektivne državne službe.

V. Hassel

novi belgrajski nemški poslanik

Berlin, 21. marca. n. Kot naslednika nemškega poslanika v Belgradu dr. Kösterja se namerava določiti sedanega nemškega poslanika v Kodanju von Hossella, kateremu je jugoslovanska vlada že dala zaproseni agremnt. Novi poslanik Hassell je svak pred kratkim umrlega nemškega velikega admirala von Tirpitz. Preden je prevzel poslaniško mesto v Kodanju, je bil generalni konzul v Barceloni.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno. V višjih legah morda zjutraj še zmrzne no, Podnevi pa se bo temperatura dvignila.

Rdeča vojska v boju

Moskva, 21. marca. w. »Kitajska vojna je bila vaša generalna preizkušnja, katero ste dobro prestali.« je na podpisu mirovne pogodbe leta 1929. naznanil sovjetski poveljnik Blücher svojim vojakom. »Bodite pripravljeni na resnejši boj na drugih frontah!«

Dogodki na Daljnem Vzhodu res nudijo zanimivo sodbu o rdeči vojski. Vzhodno-kitajska železnica je sovjetom pomenila samo posredno vprašanje. Upali so, kakor je pisala uradna »Pravda«, da bodo »poželi viharo burjo kitajske revolucije«. Priredili so v Vladivostoku mednarodni kongres tihooceanskih širokovnih zvez, ki je obenem s kitajsko komunistično stranko in levičarsko skupino kitajske narodne stranke Kuomintana poskušal na Kitajskem ustvariti »sovjetski Uniji vdano revolucionarno fronto«. Istočasno se je pričela komunistična propaganda med kitajskimi vojaki. Toda »imela je slab učinek«, kakor prištevajo celo organ vojnega komisarata »Krasnaja zvezda« z dne 31. decembra 1929.

Kitajci so se namreč uporno branili. Blücher je zmagal s pomočjo boljše strategije in izdatnejšega orožja (s čemer so premagali Poljaki boljše vojske leta 1921.). Propaganda kot vojno sredstvo ni imela učinkov (če ne štejemo zatrtih uporov kitajskih komunistov in lakota, ki je na severnem Kitajskem zahtevala do 2 milijona žrtev). Po koncu vojne so po hitili dopisniki angleških listov v vojno ozemlje in na svoje začudenje zvedeli od domačinov, da »sploh ni bilo nobene vojne«. »Ves čas smo imeli trgovine odprte!« so pripovedovali Kitajci. To pomeni, da so sledili rdeči vojakom svojim navodilom »pridobiti kitajske proletarce: vabili so jih k predstavam, predavali jim v celoti na obed.

A po boljših ostale številke »Odpora«, vestnika mandžurske armade, katerih članke zdaj ponatiskujejo ruski emigrantski listi v Šangaju, kažejo bistveno drugačno sliko, kakor zmagoslavna moskovska »Rdeča zvezda«. »Naše zmage so nas predrago stale. Poveljniki so pokazali premalo iniciative in so vedno čakali na navodila iz štaba. Streli pri napadu so delali vsak zase, in bi to lahko povzročilo katastrofo pri večjem številu sovražnih topov.« Sahalinski polk je opustošil skladišče špirta ter se tako napil, da ni mogel odriniti v boj. Kubanski kozaki so nakopili toliko »plenca«, da so postali »kakor polž počasni«. Vojaki so preveč klepetali, da so zvedeli Kitajci, da imajo premalo strojne. Več častnikov je pobegnilo iz boja, ker so glasno pravili vojaki, da »bo namenjena prva krogla lastnemu poveljniku.« — »Kaj bi iskali na tujem ozemlju, ko še doma nimamo nobenega reda? — so govorili vojaki.« Naj se komunisti vojskujejo, mi pa bomo gledali.« Po bitki so politični komisarji redno ugotovili, da so izgubili vsi vojaki osebnostne izkaznice. »Odvrgli so jih, ker so mislili, da bodo ujeti.«

Kratkoma so rdeči vojaki pokazali izredno malo navdušenja. Zmago so izvajali topovi in letala. Med pešci in konjeniki je bilo vse polno »strahopetnežev in izdajalcev«, ki so pobegnili iz bojne črte: »Nismo zato rojeni, da bi se nastavliali kitajskim krogom.« Sleherna številka »Odpora« prinaša prav dolgo »sramotno listo« mož, ki so zagrešili slične izjave.

Izpred drž. sodišča

Beograd, 21. marca. AA. Državno sodišče za zaščito države je po končani razpravi od 3. do 13. t. m. proti dr. Vladanu Jokanoviću in tovarišem iz Sarajeva, ki so bili obtoženi po čl. 1. točka 1, 2, 5 in 6 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, nadalje za prestopke po § 307 kazenskega zakonika, ter po zaključnih posvetovanjih izrekli danes ob 17.45 to-le razsodbo:

Državno sodišče je ugotovilo, da so krivi radi razširjenja komunistične propagande in so zato obsojeni:

dr. Branko Bujčić, odvetniški pripravnik na 5 let robije in 5 let izgube častnih pravic,

Ognjen Prica, privatni profesor 7 let robije in na trajno izgubo častnih pravic,

Peter Pešuta, mizar, na 3 leta robije in 5 let izgube častnih pravic,

Anton Družeta, mizar, Mehmed Kurt, krojač, in Mehmed Jakulović, ki so pobegnili, na 10 let robije in na trajno izgubo častnih pravic,

Tata Gavoruškić na 5 let robije in 5 let izgube častnih pravic,

Hamdija Mrzić, klepar, na 1 leto in 6 mesecev robije ter na 3 leta izgube častnih pravic,

Vasilje Tosić, ključavničar, na 3 leta robije in 3 leta izgube častnih pravic,

Anton Araković, krojač, na 3 leta robije in na 3 leta izgube častnih pravic,

Hajam Samukovlja, dijak, na 1 leto zapora, Leon Samukovlja, dijak, na 2 leti robije in 3 leta izgube častnih pravic,

Jožef Finčič, knjigar, na 2 leti robije in na 4 leta izgube častnih pravic,

Nedeliko Maseli, kovač, 2 leti robije in 3 leta izgube častnih pravic,

Maša Antom-Basić, čevljar, na 1 leto robije in 3 leta izgube častnih pravic.

Državno sodišče je opustilo obtožbe: dr. Vladana Jokanovića, odvetniškega pripravnika, Srdjana Prico, absolviranega pravnika, dr. Ljubomira Živkovića, zdravnika, Rikarda Kuzmanovića, profesorja, Julija Vareska, tipografa, Jožeta Pešo, ključavničarja, Pavla Trdčevića, mizarja, Stjepana Janca, mizarja, Vranjo Grčića, Petra Barića, mizarja, Avdo Hazovića, mizarja, Vladislava Benka, ključavničarja, in Mehmeda Tukića, mizarja.

Zakon Monakovske princezinje ločen

Pariz, 21. marca. n. Vrhovno sodišče kneževine Monaco se je včeraj sestalo na izredno sejo in soglasno potrdilo razsodišni izrek Poincarrea o razveljavitvi zakona med princesinjo Charlotte in grofom Polignacem. Razsodba se bo v dveh dneh objavila. Čuje se, da je razsodba neugodna za princesinjo, ki ni spoštovala svojega visokega rodu in zbežala z nekimi italijanskimi zdravnikov. Grof Polignac bo zato najbrž klub razveljavljenju zakon obdržal naslov in pravice monakovskega kneza, toda samo v lastnosti kot oče prestolonaslednika, ker mu je poverjena naloga vzgoje prestolonaslednika in princesinje Antoinette. Doto pa mora grof vrniti in sme obdržati samo 400.000 frankov kot vzgojitelj prestolonaslednika.

Agrarna reforma in haaški dogovor

Agrarna reforma v državah male antante veljavne

Praga, 21. marca. n. V proračunskem odboru senata je govoril zunanji minister dr. Beneš o stanju pariških pogajanj glede agrarne reforme v državah Male antante. Izvajal je: Res je, da so v zadnjem času nastale pri pariških pogajanjih težkoče o tem, kako naj se razlaga besedilo haaških dogovorov. V načelu se je dosegel sporazum na podlagi treh treh načel: 1. Vsi spori o agrarni reformi, ki so že pred kakim mednarodnim razsodiščem, naj se spravijo s sveta potom znanih določb o bonih A in B. 2. Vsi eventualni bodoči spori naj se ne predložijo več mednarodnemu razsodišču,

to je: vsa naša agrarna reforma je krita s haaškimi dogovori. 3. Agrarni zakoni teh držav se morajo respektirati v vseh oziirih, tudi kar se tiče odškodnine za zaplenjeno ozemlje. Agrarna reforma v državah Male antante se torej mora respektirati. Nobeno mednarodno razsodišče nima pravice, vmešavati se v našo notranjo zakonodajo glede agrarne reforme in tudi naši zakoni o odškodnini za odvzeto zemljo se ne bodo več spremenili. Iz naslova agrarne reforme nimamo plačati niti vinarja več, kakor predpisujejo naši zakoni.

Franc. parlament o Youngovem načrtu

Kritika socialistov - Posvetovanja bodo zaključene prihodnji teden

Pariz, 21. marca. n. Finančna komisija poslanske zbornice je danes začela razpravo o Youngovem načrtu. Po poročilu poslanca Grignouxa se je razvila dolga razprava, posebno o mednarodni reparacijski banki in o nameravani finančnih transakcijah za mobilizacijo nezavarovanih nemških anuitet. Radikalni socialisti in socialisti so izjavili, da je bilo poročilo nezadostno ter so zahtevali dodatna pojasnila. Komisija je sklenila, da se še danes na skupni seji z zunanjepolitičnim

odborom da vladi priložnost, da glede predloga zavzame svoje stališče. Tardieu, Briand, finančni minister Renaud in minister za proračun Martin so se temu pozivu odzvali. Po ekspoziciji, ki ga je dal sam ministrski predsednik glede glavnih določb novega načrta, glede njegovega finančnega učinkovanja in političnih posledic, se je začela dolga razprava o navedenih podrobnih vprašanjih. Posvetovanje v plenumu se bo začelo v torek in ga hočejo dokončati v istem tednu.

Delavsko-lberalna koal. cija v Angliji?

London, 21. marca. AA. V političnih krogih kroži vest, da se namerava Lloyd George pogajati o sodelovanju z vlado. Nekateri člani levega krila delavske stranke izjavljajo, da bi taka pogajanja mogla dovesti do zmerne koal. cije me delavsko in liberalno stranko. Ta koal. cija bi branila svobodno trgovino, tako da bi bila vlada rešena nevarnosti, ki ji preti z levega krila.

London, 21. marca. AA. Konservativna izpreminjevalna predloga k premočnem zakonskem načrtu je zbornica odklonila snoči s 45 oziroma 54 glasovi večine. Liberalci so se v soglasju s torkovim sklepom vzdržali

glasovanja. Liberalna stranka bo ponovno razpravljala o položaju v zvezi s tretjim čitanjem premočnega zakonskega načrta prihodnji terek. List »Times« zanika vest, da se je na kosilu pri gospej Snowden razpravljalo o liberalnodelavski zvezi. List naglašja, da so bili pri kosilu tudi liberalci, ki so naspretni Lloyd Georgevi politiki. Ta sestanek je bil namenjen pristašem svobodne trgovine, za katero je gospa Snowden ravno tako navdušena kot njen soprog.

»Times« zaključuje, da leži velika moč vlade v dejstvu, da si nobena angleška stranka ne upa v volitve pred prihodnjo pomladjo.

Monarhistične manifestacije pri pogrebu Prima de Rivera

Kralj ob trupu pokojnika - Vlada se udeležila polnoštevilo pogreba

Madrid, 21. marca. d. O ogromnem veličju, ki ga je bilo deležno truplo Primo de Riveria v Madridu, se nam sporočajo naslednje podrobnosti: Pogrebne časti, ki jih je prestolnica Španije izkazala bivšemu diktatorju, so bile velike, so mu izkazali mnogoštevilni, tudi po smrti zvesti prijatelji. Pred veliko dvorano severnega kolodvora, kjer je bilo izpostavljeno njegovo truplo, so se neprestano izmenjavale velike množice ljudstva, ki so z glasnimi vzkliki »Rešitelju domovine« dajali duška svojem živahnemu španskemu temperamentu. Ob zvokih kraljeve himne mu je častna četa kraljeve garde izkazala vojaški pozdrav.

Ob 10 je kralj Alfonz XIII. v spremstvu sedanega predsednika vlade generala Berenguerja prišel pokropit truplo in je nato prisostvoval žalni pogrebni maši. Pri drugi maši, ki se je brala ob 11 so bili navzoči vsi člani

vlade in ves diplomatski zbor. Nato je bila rakev položena na topovsko lafeto in razvil se je imponanten pogrebni sprevod na pokopališče sv. Izidorja. Krsti so sledili sorodniki pokojnega, nato vsi ministri, nekaj članov dvora, visoki državni uradniki, vsi bivši generalovi sodelavci in ogromne množice ljudstva iz vseh stanov prebivalstva. Infant Alfonz Orleanski je zastopal kralja. Ob vhoču na pokopališče se je primeril mal incident, ko je množica navalila in je vsakdo hotel vzeti cvetlico iz mnogobrojnih vencev in šopkov za spomin.

Prijatelji pokojnika so na ramah ponesli krsto do groba, kjer je imel general Martinez Anido globoko zamišljen govor, ki je navzoče ganil do solz. Po pogrebu so se razvile demonstracije, pri katerih je množica klicala »smrt morilecem« in »živel veliki ljubitelj domovine«. Istočasno so se razvile velike demonstracije po mestu za monarhijo.

Šumadijski kmetje v Ljubljani

Žele spoznati prosvetne in kulturnogospodarske ustanove Slovenije

Ljubljana, 21. marca. v. Danes ob 13.45 so prišli iz Zagreba člani Udruženja omladine »Svetlost« iz vasi Bivolje, okrožje Kruševac. Društvo je omladinsko, prosvetnega značaja. Cilj potovanja je, da se spoznajo s prosvetnimi in kulturnogospodarskimi ustanovami Slovenije. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopniki banske uprave, katero je zastopal g. načelnik kmetijskega oddelka ing. Podgornik, dalje kot zastopnik mestne občine ljubljanske g. župan dr. Puc in zastopnik Glasbene Matice g. Pečenko. Prisotni so bili tudi razni referenti kmetijskega in prosvetnega oddelka banske uprave. Društvo je prišlo na kolodvor z društveno zastavo. Po pozdravu je društvo odšlo v Delavsko zbornico, kjer so mu priredili malo kosilo, nato pa so odšli na ogled mesta, predvsem na grad, kjer so si ogledali Ljubljano in okolico. Nato so se vrnili v mesto na večerjo, ki je bila v Delavski zbornici.

Za prihodnje dni se je ustanovil program v tem smislu, da si jutri dopoldne ogledajo

razne ustanove v mestu, predvsem Zadržno mlekarstvo, mestno klavnico, Marijanišče in muzej. Popoldne odidejo na Vrhniko, kjer si tudi ogledajo razne ustanove. Zvečer se vrnejo v Ljubljano, da obiščejo operno gledališče. Nedelja bo določena za izlet na Gorenjsko, kjer si bodo ogledali razne gospodarske naprave, tako v Gorjah in na Bledu, zvečer pa se vrnejo v Ljubljano ter bodo priredili ob 20.30 koncert v dvorani delavske zbornice. Predvajali bodo umetne in narodne, predvsem gorske pesmi. Nato bodo igrali kolo v spremstvu harmonik. V nedeljo zvečer bo tudi banska uprava priredila njim na čast komerz. V ponedelje kodišče na Dolenjsko z jutranjim vlakom, kjer si bodo ogledali kmetijsko šolo na Grmu, potem pa se odpeljejo po programu v Karlovac in Sarajevo.

Bratom Srbom kličemo prisrčno »Dobrodošli!« na naših tleh in jim želimo, da bi o svojem bivanju med nami odnesli in ohranili najboljše vtise!

Stari grški tempelj odkrit

Atene, 21. marca. n. V macedonskem mestu Valla so pri razkopavanju starega mesta odkrili star grški tempelj, zgrajen v dorskem stilu. Do sedaj odkriti stebri in kipi imajo posebno lepo umetniško obliko, a vlada je sklenila, da bo odkopavanje organizirala v večjem obsegu.

Knez Ljubomirski aretiran vsled goljufije

Varšava, 21. marca. n. Včeraj je bil aretiran knez Tomaž Ljubomirski, ker je osumljen goljufije za več kot 100.000 zlotov. Rodbina Ljubomirska spada med najodličnejše poljske rodbine. Knez Tomaž Ljubomirski, ki je star 38 let, je izvršil več goljufij v Lvovu, od koder je tajno pobegnil in v zadnjih tednih prebival v raznih hotelih v Varšavi, katere je vedno tajno zapustil, ne da bi plačal račun. Aretirali so ga v stanovanju njegovega brata.

Nemiri v Palestini - sov. delo

Jeruzalem, 21. marca. n. Vladimir Burzev, ki je pred vojno organiziral proticariščno Čeko, je zastopniku jeruzalemskega lista »Doar Hayom« sporočil podatke o tem, kako je bila komunistična internacionala udeležena pri bivših nemirih v Palestini. On trdi, da je neki sovjetski delegat l. 1929. potoval po Arabiji in dal sovjetskemu zastopniku Dolju na razpolago 20.000 dolarjev, da organizira nemire. To vsoto so potem sovjetski zastopniki potom poštnih čekov razdelili na posamezne okraje v Palestini.

Delo ženevske konference

Ženeva 21. marca. AA. Prva komisija carinske konference je sprejela danes popoldne brez debate novi tekst člena 2 in 3 mednarodne pogodbe o stabilizaciji evropski carinskih tarif. Na podlagi teh dveh členov se dovoljuje državam povziranje carinskih tarif brez predhodnega dovoljenja drugih držav, če jih silijo nujne gospodarske razmere k povišanju carinskih tarif. Tudi ni za države, ki hočejo povišati carinske tarife zaradi nujnih gospodarskih razmer, potrebno voditi predhodne razgovore z onimi državami, ki bi bile po novih carinskih tarifah gospodarsko oškodovane. Vendar imajo zadnje pravico odstopiti v tem primeru po predhodni odpovedi od pogodbe. Radi tega odpadejo različne izjeme, ki so bile v prejšnjem tekstu. Švedska in Portugalska, ki sta hoteli tudi v sedanjem tekstu zase nekatere izjeme, sta pri glasovanju podlegli.

Proslava grške stoletnice

Atene, 21. marca. n. Prvič po ustanovitvi nove Grčije bo prisostvoval turški poslanik z vsem osebjem grškim slavnostim ob priliki stoletnice neodvisnosti Grčije, ki se prične 25. marca. Slavnosti bodo trajale teden dni.

Na smrt obsojeni Arabci

Jeruzalem, 21. marca. AA. Sodišče je obsodilo pet Arabcev na smrt, ki so bili obtoženi, da so umorili več Židov. Obsojenci bodo morali plačati vrhu tega družinam umorjenih 1000 funtov šterlingov odškodnine.

Spomenica strok. učiteljstva

Belgrad, 21. marca. k. V Belgradu so te dni zborovali zastopniki učiteljstva strokovnih, predvsem obrtnih šol. Na svojih sestankih so izdelali posebno spomenico radi položaja učiteljstva na teh šolah in učnega načrta. To spomenico so že predložili trgovinskemu ministru.

Vesti iz države

Belgrad, 21. marca. r. Vodna zadruga v Bezdanu je pričela s pripravljalnimi deli za popravila nasipa na Donavi. To leto se bo popravil nasip od Bezdana do Apatina. Dosedanji stroški so zahtevali 1 milijon dinarjev. Naknadne kredite bo določila banska uprava skupno z državo.

Zagreb, 21. marca. r. Jutri poteče eno leto, odkar je bil v Zagrebu ubit iz zasede Tonij Slegel, glavni urednik »Novosti«. Povodom te priredbe jutrišnje »Novosti« velik članek o pokojnem Sleglju, v katerem opisujejo njegovo delo v javnem življenju.

Split, 21. marca. r. Po službah božjih, ki so se vršile zadnje dni v splitskih cerkvah za preganjane kristjane v Rusiji, je bila včeraj še adoracija za žrtve boljševističnega režima.

Seja JNZ

Zagreb, 21. marca. r. Jugoslovanska nogometna zveza v Belgradu je sklicala za danes zvečer prvo sejo, na kateri bodo kontrolirali, kako je bilo 155 novih klubov sprejetih v zagrebško nogometno podzvezo in tudi v JNS. Proti vsem onim, ki so postopali nekorektno pri tem sprejetju, bodo postopali z vso strogostjo.

JNS v Belgradu še vedno ni sprejela vse imovine, ki je še vedno v rokah JNS v Zagrebu in katera je zaplenjena radi neke dvomljive menice. G. Hadži in Goldmayer, ki sta ostala v Zagrebu, da prevzameta zvezno premoženje in ves arhiv, je sedaj nista mogla dobiti ter sta brzojavno zaprosila belgradsko zvezo, naj jima pošlje 9000 Din, kar to vsoto potrebujeta za plačanje meniškega dolga. Na današnji seji bo belgradska frakcija JNS sklepala o tem vprašanju.

JNS v Zagrebu pa nasprotno zbira vse podatke za protest pri banski upravi. Protest sme vložiti v prihodnjih 14 dneh. JNZ v Zagrebu upa, da se ji bo posrečilo z dokumenti dokazati, da ni bilo na skupščini JNS pripuščenih klubov, ki ne bi bili pravilno včlanjeni.

V vseh jugoslovanskih sportnih krogih upajo, da se bo težka situacija v vprašanju jugoslovanske nogometne zveze razjasnila v nekaj dneh. Brezdvomno je, da bo prišlo zopet do združitve, čim se pomirijo duhovi in pridejo odločujoči sportniki do spoznanja, da je moč le v slogi.

Dunaški balet v Ljubljani

Snoči 21. t. m. je v naši operi gostoval balet dunajske državne opere. Pod vodstvom baletnega vodje g. Saše Leontova je nastopilo pet dam solopesalk dunajske države opere v blizu dvajset točkah na glasbo Rahmaninova, Schuberta Čajkovskega, Wieniavskega in Moszkowskega.

Plesalke odlikuje ogromna tehnična virtuoznost in finesa ter harmonična skupnost igre. Gre za stilno podajanje klasičnega in raznih vrst romantičnih in modernih plesov, ki so napravili najlepší dojem na posetnike predstave. G. Leontov je velik glasbeno interpretativen umetnik, ki zlasti ugaja v interpretaciji čustvene in karikirajoče humorne glasbe. V Rahmaninovem preludiju v Cis-molu je pokazal nekakšno ekspresionistično interpretacijo, v Wieniavskega mazurki zelo intenzivno na glasbo naslonjen humor. Novost so bili njegovi solistični religiozni plesi, kakor »Izpoved« in »Vsak nosi svoj križ«, dalje je učinkovala karikatura »Svetohlinca«.

Večer je zelo osvežujoče učinkoval kot prijetna izprememba. Pokazal nam je fino baletno kulturo dunajske državne opere in originalnega umetnika Leontova, katerega kreacije so te vrste umetnikom v mnogo oziirih lahko lepa pobuda.

Pozdravljamo ta prvi stik dunajske državne opere s Slovenci! Naj bi še večkrat prišlo do umetniške komunikacije med Avstrijci in Jugoslavlani, saj smo si vendar sosedi!